

Daļas

$$\begin{array}{c} \text{skaitītājs} \rightarrow 1 \\ \text{saucējs} \rightarrow 5 \end{array} \leftarrow \text{daļsvītra}$$

Lai aprēķinātu **daļas vērtību**, viss daudzums jādala ar saucēju un jāreizina ar skaitītāju.

$$\frac{2}{3} \text{ no } 9 = 9 : 3 \cdot 2 = 6$$

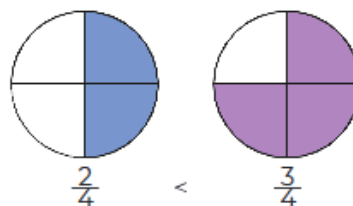
Lai aprēķinātu **visu daudzumu**, daļas vērtība ir jādala ar skaitītāju un jāreizina ar saucēju.

$$\begin{array}{l} \frac{2}{3} \text{ no } x = 6 \\ x = 6 : 2 \cdot 3 = 9 \end{array}$$

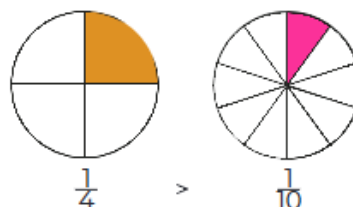
Lai aprēķinātu, kāda **daļa** ir daļas vērtības attiecība pret visu daudzumu, daļas vērtība jādala ar visu daudzumu. Mazākais skaitlis ir jādala ar lielāko skaitli.

$$\begin{array}{l} x \text{ no } 50 = 30 \\ x = \frac{30}{50} \end{array}$$

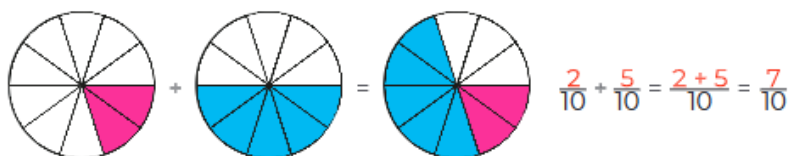
Ja divu daļu saucēji ir vienādi, tad lielāka ir daļa, kam ir lielāks skaitītājs.

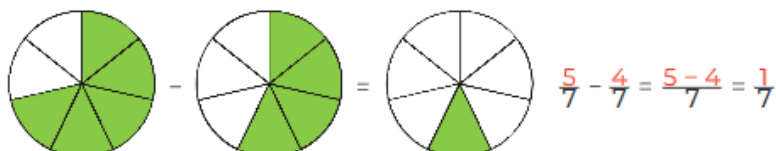
Ja divām daļām ir dažādi saucēji, bet vienādi skaitītāji, tad lielāka ir daļa, kurai ir mazāks saucējs.

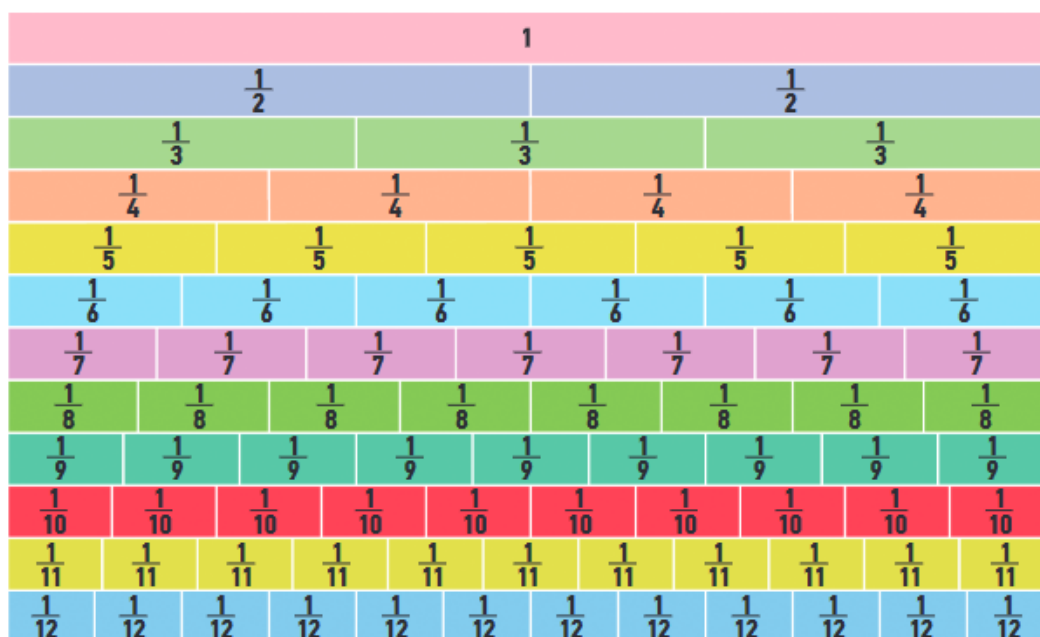
Daļu saskaitīšana

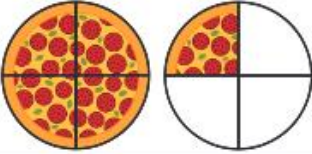
Daļu atņemšana

Atgādnēs

legaumē!

<p>Īsta daļa</p> <p>Skaitītājs ir mazāks nekā saucējs.</p> <p>Īsta daļa vienmēr ir lielāka nekā 0 un mazāka nekā viens.</p>	<p>$\frac{3}{4} < 1$</p> 	<p>Visa pica bija sagriezta 4 gabalos, 1 gabals no 4 ir apēsts. Palikuši 3 gabali jeb $\frac{3}{4}$ no picas.</p>
<p>Neīsta daļa</p> <p>Skaitītājs ir lielāks par saucēju vai vienāds ar to.</p> <p>Neīsta daļa vienmēr ir vienāda ar 1 vai lielāka nekā 1.</p>	<p>a) $\frac{4}{4} = 1$</p> <p>b) $\frac{5}{4} > 1$</p> 	<p>a) Visa pica tika sagriezta 4 gabalos. 4 no 4 gabaliem palika uz galda: $\frac{4}{4}$ jeb 1 vesela pica.</p> <p>b) Divas picas ir sagrieztas ceturtdaļās, 3 gabali no tām tika apēsti. Palika 5 gabali jeb $\frac{5}{4}$.</p>